

HS FINAL YEAR ECONOMICS

Indian Economic Development

UNIT: ECONOMIC REFORMS SINCE 1991

(Liberalisation, Privatisation and Globalisation)

Topics Covered

- Economic crisis of 1991 and the need for reforms
- New Economic Policy (NEP), 1991
- Liberalisation and its major measures
- Privatisation and disinvestment
- Globalisation and its major features
- Industrial sector reforms
- Financial sector reforms
- Tax reforms
- Foreign exchange reforms and trade reforms
- WTO and its role
- Outsourcing
- Appraisal of economic reforms: growth, employment, agriculture, industry and inequality

VERY SHORT ANSWER / OBJECTIVE QUESTIONS

Economic Reforms and 1991 Crisis

1. What is meant by economic reforms?
অর্থনৈতিক সংস্কাৰ বুলিলে কি বুজা যায়?
2. In which year were the new economic reforms introduced in India?
ভাৰতত নতুন অর্থনৈতিক সংস্কাৰ কোন চনত প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল?
3. What was the major economic crisis faced by India in 1991?
১৯৯১ চনত ভাৰতে সন্মুখীন হোৱা প্ৰধান অর্থনৈতিক সংকটটো কি আছিল?
4. What is meant by Balance of Payments (BOP) crisis?
পৰিশোধৰ ভাৰসাম্য (Balance of Payments বা BOP) সংকট বুলিলে কি বুজা যায়?
5. What is New Economic Policy (NEP)?
নতুন অর্থনৈতিক নীতি (NEP) কি?
6. Name the three major components of the LPG policy.
LPG নীতিৰ তিনিটা প্ৰধান উপাদানৰ নাম লিখা।
7. What was the main reason for introducing economic reforms in 1991?
১৯৯১ চনত অর্থনৈতিক সংস্কাৰ প্ৰৱৰ্তনৰ মূল কাৰণ কি আছিল?

8. What is meant by fiscal deficit?
ৰাজকোষীয় ঘাটী বুলিলে কি বুজা যায়?

Liberalisation

9. What is liberalisation?
উদাৰীকৰণ কি?
10. State one objective of liberalisation.
উদাৰীকৰণৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।
11. What is meant by delicensing?
অনুজ্ঞাপত্ৰ ব্যৱস্থা বিলোপ (Delicensing) বুলিলে কি বুজা যায়?
12. What is meant by quantitative restrictions?
পৰিমাণগত নিষেধাজ্ঞা বুলিলে কি বুজা যায়?
13. Name one major industrial reform introduced under liberalisation.
উদাৰীকৰণৰ অধীনত প্ৰৱৰ্তিত এটা প্ৰধান ঔদ্যোগিক সংস্কাৰৰ নাম লিখা।
14. What happened to import duties after 1991?
১৯৯১ চনৰ পিছত আমদানি শুল্কৰ কি পৰিৱৰ্তন হৈছিল?
15. State one measure of financial sector reform.
বিত্তীয় খণ্ডৰ সংস্কাৰৰ এটা ব্যৱস্থা উল্লেখ কৰা।

Privatisation

16. What is privatisation?
ব্যক্তিগতকৰণ কি?
17. What is disinvestment?
বিনিয়োগ প্ৰত্যাহাৰ (Disinvestment) কি?
18. State one objective of disinvestment.
বিনিয়োগ প্ৰত্যাহাৰৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।
19. What is meant by public sector undertaking (PSU)?
ৰাজহুৱা খণ্ডৰ উদ্যোগ (PSU) বুলিলে কি বুজা যায়?
20. Name one measure adopted to promote privatisation.
ব্যক্তিগতকৰণক উৎসাহিত কৰিবলৈ গ্ৰহণ কৰা এটা ব্যৱস্থাৰ নাম লিখা।

Globalisation and WTO

21. What is globalisation?
বিশ্বায়ন কি?
22. What is Foreign Direct Investment (FDI)?
প্ৰত্যক্ষ বৈদেশিক বিনিয়োগ (FDI) কি?
23. What is Foreign Portfolio Investment (FPI)?
বৈদেশিক প'ৰ্টফলিঅ' বিনিয়োগ (FPI) কি?
24. What is outsourcing?
আউটচ'ৰ্চিং কি?

25. What is WTO?
WTO কি?
26. Where is the headquarters of WTO located?
WTO-ৰ মুখ্য কাৰ্যালয় ক'ত অৱস্থিত?
27. In which year did WTO come into existence?
WTO কোন চনত প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল?

SHORT ANSWER QUESTIONS

Economic Crisis and NEP

28. State any two causes of the economic crisis of 1991.
১৯৯১ চনৰ অৰ্থনৈতিক সংকটৰ যিকোনো দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।
29. Why did India face a foreign exchange crisis in 1991?
১৯৯১ চনত ভাৰতে কিয় বৈদেশিক মুদ্ৰাৰ সংকটৰ সন্মুখীন হৈছিল?
30. State any two objectives of the New Economic Policy, 1991.
১৯৯১ চনৰ নতুন অৰ্থনৈতিক নীতিৰ যিকোনো দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।
31. Distinguish between stabilisation measures and structural reforms.
স্থিতিশীলকৰণৰ ব্যৱস্থা আৰু গাঁথনিগত সংস্কাৰৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।
32. Why did India need to borrow from international organisations in 1991?
১৯৯১ চনত ভাৰতে কিয় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংস্থাসমূহৰ পৰা ঋণ লোৱাৰ প্ৰয়োজন হৈছিল?

Liberalisation

33. Explain the meaning of liberalisation.
উদাৰীকৰণৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰা।
34. State any two measures adopted under industrial sector reforms.
ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ সংস্কাৰৰ অধীনত গ্ৰহণ কৰা যিকোনো দুটা ব্যৱস্থা উল্লেখ কৰা।
35. State any two measures of financial sector reforms.
বিত্তীয় খণ্ডৰ সংস্কাৰৰ যিকোনো দুটা ব্যৱস্থা উল্লেখ কৰা।
36. State any two tax reform measures introduced after 1991.
১৯৯১ চনৰ পিছত প্ৰৱৰ্তিত যিকোনো দুটা কৰ সংস্কাৰৰ ব্যৱস্থা উল্লেখ কৰা।
37. What is delicensing? Why was it introduced?
অনুজ্ঞাপত্ৰ ব্যৱস্থা বিলোপ (Delicensing) কি? ইয়াক কিয় প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল?
38. How were quantitative restrictions reduced after 1991?
১৯৯১ চনৰ পিছত পৰিমাণগত নিষেধাজ্ঞাসমূহ কেনেদৰে হ্ৰাস কৰা হৈছিল?

Privatisation and Disinvestment

39. Define privatisation and disinvestment.
ব্যক্তিগতকৰণ আৰু বিনিয়োগ প্ৰত্যাহাৰৰ সংজ্ঞা দিয়া।
40. State any two objectives of disinvestment.
বিনিয়োগ প্ৰত্যাহাৰৰ যিকোনো দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

41. How does privatisation aim to improve the performance of public enterprises?
ব্যক্তিগতকৰণৰ জৰিয়তে ৰাজহুৱা উদ্যোগসমূহৰ কাৰ্যদক্ষতা কেনেদৰে উন্নত কৰাৰ লক্ষ্য লোৱা হয়?
42. Distinguish between privatisation and disinvestment.
ব্যক্তিগতকৰণ আৰু বিনিয়োগ প্ৰত্যাহাৰৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

Globalisation and WTO

43. Define globalisation and state one of its objectives.
বিশ্বায়নৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু ইয়াৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।
44. State any two effects of globalisation on the Indian economy.
ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত বিশ্বায়নৰ যিকোনো দুটা প্ৰভাৱ উল্লেখ কৰা।
45. What is outsourcing? Give one example.
আউটচ'ৰ্চিং কি? এটা উদাহৰণ দিয়া।
46. State any two functions of WTO.
WTO-ৰ যিকোনো দুটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।
47. How does FDI contribute to globalisation?
FDI-এ বিশ্বায়নত কেনেদৰে অৰিহণা যোগায়?

SHORT ANSWER QUESTIONS

Economic Crisis and NEP

48. Explain any three major causes of the economic crisis of 1991.
১৯৯১ চনৰ অৰ্থনৈতিক সংকটৰ যিকোনো তিনিটা প্ৰধান কাৰণ ব্যাখ্যা কৰা।
49. Explain the main objectives of the New Economic Policy, 1991.
১৯৯১ চনৰ নতুন অৰ্থনৈতিক নীতিৰ প্ৰধান উদ্দেশ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
50. Briefly explain the two broad aspects of the 1991 reforms: stabilisation and structural adjustment.
১৯৯১ চনৰ সংস্কাৰৰ দুটা বিস্তৃত দিশ—স্থিতিশীলকৰণ আৰু গাঁথনিগত সমন্বয়—চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।
51. Why did the government adopt economic reforms in 1991?
চৰকাৰে ১৯৯১ চনত কিয় অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ গ্ৰহণ কৰিছিল?

Liberalisation

52. Explain any three important measures of liberalisation.
উদাৰীকৰণৰ যিকোনো তিনিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ ব্যৱস্থা ব্যাখ্যা কৰা।
53. Briefly explain industrial sector reforms introduced after 1991.
১৯৯১ চনৰ পিছত প্ৰৱৰ্তিত ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ সংস্কাৰসমূহ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।
54. Explain the major financial sector reforms introduced after 1991.
১৯৯১ চনৰ পিছত প্ৰৱৰ্তিত প্ৰধান বিত্তীয় খণ্ডৰ সংস্কাৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
55. Explain the major tax reform measures introduced under the 1991 reforms.
১৯৯১ চনৰ সংস্কাৰৰ অধীনত প্ৰৱৰ্তিত প্ৰধান কৰ সংস্কাৰৰ ব্যৱস্থাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
56. Why did RBI change its role from controller to facilitator in the financial sector?
বিত্তীয় খণ্ডত RBI-এ নিয়ন্ত্ৰকৰ পৰা সহায়কৰ ভূমিকা কিয় গ্ৰহণ কৰিছিল?

Privatisation

57. Explain any three measures adopted for privatisation after 1991.
১৯৯১ চনৰ পিছত ব্যক্তিগতকৰণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা যিকোনো তিনিটা ব্যৱস্থা ব্যাখ্যা কৰা।
58. Explain the meaning and objectives of disinvestment.
বিনিয়োগ প্ৰত্যাহাৰৰ অৰ্থ আৰু উদ্দেশ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
59. State three possible advantages of privatisation.
ব্যক্তিগতকৰণৰ তিনিটা সম্ভাৱ্য সুবিধা উল্লেখ কৰা।
60. State three limitations or concerns associated with privatisation.
ব্যক্তিগতকৰণৰ সৈতে জড়িত তিনিটা সীমাবদ্ধতা বা উদ্বেগ উল্লেখ কৰা।

Globalisation and WTO

61. Explain any three features of globalisation.
বিশ্বায়নৰ যিকোনো তিনিটা বৈশিষ্ট্য ব্যাখ্যা কৰা।
62. Explain the role of WTO in promoting international trade.
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বাণিজ্যৰ প্ৰসাৰত WTO-ৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।
63. Explain the meaning of outsourcing and mention its importance.
আউটচ'ৰ্চিংৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰি ইয়াৰ গুৰুত্ব উল্লেখ কৰা।
64. State three positive effects of globalisation on the Indian economy.
ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত বিশ্বায়নৰ তিনিটা ইতিবাচক প্ৰভাৱ উল্লেখ কৰা।
65. State three negative effects of globalisation on the Indian economy.
ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত বিশ্বায়নৰ তিনিটা নেতিবাচক প্ৰভাৱ উল্লেখ কৰা।

LONG ANSWER QUESTIONS

Economic Reforms and NEP

66. Explain the major features of the New Economic Policy, 1991.
১৯৯১ চনৰ নতুন অৰ্থনৈতিক নীতিৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
67. Describe the circumstances that led to the introduction of economic reforms in 1991.
১৯৯১ চনত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ প্ৰৱৰ্তনৰ পটভূমিত থকা পৰিস্থিতিসমূহ বৰ্ণনা কৰা।
68. Explain the major components of economic reforms introduced in India since 1991.
১৯৯১ চনৰ পৰা ভাৰতত প্ৰৱৰ্তিত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ প্ৰধান উপাদানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
69. Explain the difference between stabilisation measures and structural reforms.
স্থিতিশীলকৰণৰ ব্যৱস্থা আৰু গাঁথনিগত সংস্কাৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰা।

Liberalisation

70. Explain the major industrial sector reforms introduced under liberalisation.
উদাৰীকৰণৰ অধীনত প্ৰৱৰ্তিত প্ৰধান ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ সংস্কাৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
71. Explain the financial sector reforms introduced after 1991.
১৯৯১ চনৰ পিছত প্ৰৱৰ্তিত বিত্তীয় খণ্ডৰ সংস্কাৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
72. Explain the tax reform measures undertaken as part of the liberalisation policy.
উদাৰীকৰণ নীতিৰ অংশ হিচাপে গ্ৰহণ কৰা কৰ সংস্কাৰৰ ব্যৱস্থাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

73. Explain the positive and negative effects of liberalisation.

উদাৰীকৰণৰ ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক প্ৰভাৱসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Privatisation

74. Explain the meaning of privatisation and discuss its major measures.

ব্যক্তিগতকৰণৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰি ইয়াৰ প্ৰধান ব্যৱস্থাসমূহ আলোচনা কৰা।

75. What is disinvestment? Explain its objectives.

বিনিয়োগ প্ৰত্যাহাৰ কি? ইয়াৰ উদ্দেশ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

76. Discuss the advantages and limitations of privatisation in India.

ভাৰতত ব্যক্তিগতকৰণৰ সুবিধা আৰু সীমাবদ্ধতাসমূহ আলোচনা কৰা।

Globalisation and WTO

77. Explain the meaning and major features of globalisation.

বিশ্বায়নৰ অৰ্থ আৰু প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

78. Explain the role of WTO in the process of globalisation.

বিশ্বায়ন প্ৰক্ৰিয়াত WTO-ৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

79. Explain the positive and negative effects of globalisation on Indian business and industry.

ভাৰতীয় ব্যৱসায় আৰু উদ্যোগৰ ওপৰত বিশ্বায়নৰ ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক প্ৰভাৱসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

80. What is outsourcing? Explain its advantages and limitations.

আউটচ'ৰ্চিং কি? ইয়াৰ সুবিধা আৰু সীমাবদ্ধতাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

LONG ANSWER QUESTIONS

Economic Reforms and NEP

81. Explain the economic crisis of 1991 and discuss the need for economic reforms in India.

১৯৯১ চনৰ অৰ্থনৈতিক সংকট ব্যাখ্যা কৰি ভাৰতত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা আলোচনা কৰা।

82. Describe the main features of the New Economic Policy, 1991.

১৯৯১ চনৰ নতুন অৰ্থনৈতিক নীতিৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

83. Discuss the major economic reforms introduced in India since 1991.

১৯৯১ চনৰ পৰা ভাৰতত প্ৰৱৰ্তিত প্ৰধান অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰসমূহ আলোচনা কৰা।

84. Critically examine the economic reforms introduced in India since 1991.

১৯৯১ চনৰ পৰা ভাৰতত প্ৰৱৰ্তিত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰসমূহৰ সমালোচনামূলক পৰ্যালোচনা কৰা।

Liberalisation, Privatisation and Globalisation

85. Explain liberalisation, privatisation and globalisation and discuss the major measures adopted under each.

উদাৰীকৰণ, ব্যক্তিগতকৰণ আৰু বিশ্বায়ন ব্যাখ্যা কৰি প্ৰতিটোৰ অধীনত গ্ৰহণ কৰা প্ৰধান ব্যৱস্থাসমূহ আলোচনা কৰা।

86. Critically examine the positive and negative effects of the LPG reforms on the Indian economy.

ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত LPG সংস্কাৰৰ ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক প্ৰভাৱসমূহৰ সমালোচনামূলক পৰ্যালোচনা কৰা।

87. Discuss the major changes in the industrial, financial and external sectors after 1991.
১৯৯১ চনৰ পিছত ঔদ্যোগিক, বিত্তীয় আৰু বৈদেশিক খণ্ডত হোৱা প্ৰধান পৰিৱৰ্তনসমূহ আলোচনা কৰা।
88. Explain how the role of the public sector changed after the introduction of economic reforms.
অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ প্ৰৱৰ্তনৰ পিছত ৰাজহুৱা খণ্ডৰ ভূমিকা কেনেদৰে পৰিৱৰ্তিত হৈছিল ব্যাখ্যা কৰা।

Sectoral Impact and Appraisal

89. Discuss the impact of economic reforms on the agricultural sector.
কৃষি খণ্ডৰ ওপৰত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।
90. Explain the impact of economic reforms on the industrial sector.
ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ ওপৰত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।
91. Discuss the impact of economic reforms on employment and poverty.
নিয়োগ আৰু দৰিদ্ৰতাৰ ওপৰত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।
92. Critically examine the impact of globalisation on Indian economy.
ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱৰ সমালোচনামূলক পৰ্যালোচনা কৰা।
93. Discuss the major achievements and failures of economic reforms since 1991.
১৯৯১ চনৰ পৰা অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ প্ৰধান সাফল্য আৰু বিফলতাসমূহ আলোচনা কৰা।

some other IMPORTANT / HIGH-PRIORITY QUESTIONS

94. Explain the causes of the economic crisis of 1991.
১৯৯১ চনৰ অৰ্থনৈতিক সংকটৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
95. Explain the need for economic reforms in India.
ভাৰতত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা ব্যাখ্যা কৰা।
96. Describe the main features of the New Economic Policy, 1991.
১৯৯১ চনৰ নতুন অৰ্থনৈতিক নীতিৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।
97. Explain liberalisation and its major measures.
উদাৰীকৰণ আৰু ইয়াৰ প্ৰধান ব্যৱস্থাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
98. Briefly write about industrial sector reform, financial sector reform and tax reform measures undertaken as part of the liberalisation policy.
উদাৰীকৰণ নীতিৰ অংশ হিচাপে গ্ৰহণ কৰা ঔদ্যোগিক খণ্ডৰ সংস্কাৰ, বিত্তীয় খণ্ডৰ সংস্কাৰ আৰু কৰ সংস্কাৰৰ ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।
99. Define privatisation and explain disinvestment and its objectives.
ব্যক্তিগতকৰণৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু বিনিয়োগ প্ৰত্যাহাৰ তথা ইয়াৰ উদ্দেশ্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
100. Explain globalisation and its effects on the Indian economy.
বিশ্বায়ন আৰু ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
101. Explain the role of WTO in promoting international trade.
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বাণিজ্যৰ প্ৰসাৰত WTO-ৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।
102. Explain outsourcing with a suitable example.
উপযুক্ত উদাহৰণসহ আউটচ'ৰ্চিং ব্যাখ্যা কৰা।
103. Critically appraise the economic reforms since 1991.
১৯৯১ চনৰ পৰা অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰসমূহৰ সমালোচনামূলক মূল্যায়ন কৰা।

104. Discuss the positive and negative effects of liberalisation and globalisation on Indian business and industry.

ভাৰতীয় ব্যৱসায় আৰু উদ্যোগৰ ওপৰত উদাৰীকৰণ আৰু বিশ্বায়নৰ ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক প্ৰভাৱসমূহ আলোচনা কৰা।

105. Explain the impact of economic reforms on agriculture and employment.

কৃষি আৰু নিয়োগৰ ওপৰত অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰৰ প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।